

Tzv. Drogové trestné činy



Jak poznat, že žák bere drogy

Mgr. et Mgr. Michal Škerle

Tzv. drogové trestné činy

Zákon č. 40/2009 Sb. – Trestní zákoník (TZk)

- nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy §283 TZk
- přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu podle §284 TZk
- nedovoleného pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku podle §285 TZk
- výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu podle §286 TZk
- šíření toxikomanie podle §287 TZk



důležité pojmy:

Omamné a psychotropní látky

= návykové látky charakteristické tím, že ovlivňují psychiku člověka a zpravidla i jeho sociální chování. S jejich užíváním je spojeno riziko vzniku chorobného návyku na ně a změn v psychice potenciálně nebezpečných pro toho, kdo je užívá bez odborného dohledu a mnohdy i pro komunitu, v níž se pohybuje, případně i pro společnost.

důležité pojmy:

Prekursory

= látky použitelné k výrobě omamných nebo psychotropních látek uvedené v příslušných přímo použitelných předpisech Evropské unie, konkrétně aktuálně látky uvedené v kategorii 1 přílohy I nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. [273/2004](#) ze dne 11. února 2004 o prekursorech drog a v kategorii 1 přílohy nařízení Rady (ES) č. [111/2005](#) ze dne 22. prosince 2004 o pravidlech pro sledování obchodu s prekursory drog, a to včetně směsí, přírodních produktů a farmaceutických přípravků, které tyto látky obsahují

- také přírodní produkty a směsi, které tyto látky obsahují, včetně farmaceutických a léčebných přípravků (léků) je obsahujících, z nichž lze snadno získat omamné a psychotropní látky
- například v příloze I nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. [273/2004](#) je mezi prekursory zařazen mimo jiné pseudoefedrin používaný k výrobě metamfetaminu (pervitinu).
- Na místě je však považovat za prekursor nejen tuto látku samu o sobě, ale i léčebné přípravky, které ji obsahují, a to za předpokladu, že ji z nich lze snadno získat.
- Příkladem takového léčebného přípravku je Sudafed obsahující v sobě hned několik látek použitelných jako prekursor při výrobě pervitinu

§ 283 – Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy

- ❖ (1) Kdo neoprávněně vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, zprostředkuje, prodá nebo jinak jinému opatří nebo pro jiného přechovává omamnou nebo psychotropní látku, přípravek obsahující omamnou nebo psychotropní látku, prekursor nebo jed, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem.
- ❖ (2) Odnětím svobody na dvě léta až deset let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1
 - ❖ a) jako člen organizované skupiny,
 - ❖ b) ač byl za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán,
 - ❖ c) ve značném rozsahu, nebo
 - ❖ d) ve větším rozsahu vůči dítěti nebo v množství větším než malém vůči dítěti mladšímu patnácti let.
- ❖ (3) Odnětím svobody na osm až dvanáct let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán,
 - ❖ a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví,
 - ❖ b) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného značný prospěch,
 - ❖ c) spáchá-li takový čin ve velkém rozsahu, nebo
 - ❖ d) spáchá-li takový čin ve větším rozsahu vůči dítěti mladšímu patnácti let.
- ❖ (4) Odnětím svobody na deset až osmnáct let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán,
 - ❖ a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví nejméně dvou osob nebo smrt,
 - ❖ b) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu, nebo
 - ❖ c) spáchá-li takový čin ve spojení s organizovanou skupinou působící ve více státech.
- ❖ (5) Příprava je trestná.

§ 283 – výroba a jiné nakládání

Kdo neoprávněně vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, zprostředkuje, prodá nebo jinak jinému opatří nebo pro jiného přechovává omamnou nebo psychotropní látku, přípravek obsahující omamnou nebo psychotropní látku, prekursor nebo jed, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem.

je uvůzující - a nejšířeji pojatou - skutkovou podstatou celé škály skutkových podstat tzv. drogových trestných činů

Zahrnuje neoprávněnou

- výrobu,
- dovoz,
- vývoz,
- průvoz,
- nabídnutí,
- zprostředkování,
- prodej,
- jiné opatření jinému,
- přechovávání pro jiného (omamné látky, psychotropní látky, přípravku obsahujícího omamnou nebo psychotropní látku, prekursoru nebo jedu).

K § 283

- Uvedená jednání představují **alternativně** stanovené způsoby naplnění skutkové podstaty tohoto trestného činu.
- Do rámce neoprávněného nakládání s danými látkami přitom **nepatří** samotné užívání těchto látek jejich uživateli, opatření si těchto látek a jejich přechovávání **pro vlastní potřebu**.
- Postižen za daný trestný čin sice může být i uživatel některé z uvedených látek, ale toliko **za neoprávněné nakládání s ní odlišné od jejího užití**, jejího opatření pro sebe a jejího přechovávání pro vlastní potřebu (například za její přechovávání pro jiného, její výrobu nebo její dovoz).
- K dokonání této skutkové podstaty není nezbytné, aby pachatel také dosáhl nějaký sledovaný cíl - například materiální prospěch z distribuce některé z uvedených látek.
- Stejně tak nemusí neoprávněné nakládání s některou z těchto látek vést k způsobení nějakého škodlivého následku, zvláště pak takového následku na životě nebo zdraví toho, jenž je užije.
- Trestný čin nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy je tedy dokonán již samotnou neoprávněnou výrobou, dovozem, vývozem, průvozem, nabízením, prodejem, zprostředkováním, opatřením jinému a přechováváním pro jiného některé z uvedených látek, **aniž by přitom byla pachatelem dodržena pravidla pro zacházení s ní**.

K §283

- Pokud jde o omamné a psychotropní látky, musí obsahovat účinnou složku způsobilou vyvolat příslušný omamný nebo psychotropní účinek.
- Jedná-li se o směsi nebo roztoky, musí v nich být obsaženy dostatečně účinné omamné a psychotropní látky.
- Jde-li o prekursory, musí být možné s jejich pomocí vyrobit některou z psychotropních nebo omamných látek.
- Jejich množství - obecně vzato - přitom nehraje roli.

Výroba

- míní se jakýkoliv proces, jenž vede k získání takové látky, takového přípravku nebo takového jedu. Součástí takového procesu výroby je i čištění daných látek a přeměna jedné takové látky na jinou takovou látku, stejně jako kroky vedoucí k zvýšení její účinnosti.
- Fakticky zpravidla jde o chemickou výrobu z určitých výchozích chemických látek, přírodních surovin nebo lékařských přípravků. Vyrobit takto lze i jednotlivou dávku takové látky.
- Nemusí tedy jít o její výrobu způsobem blízcím se řemeslné nebo dokonce průmyslové výrobě.

Výroba ve vztahu k pěstování konopí

- Za výrobu **nelze považovat samotné neoprávněné vypěstování rostliny** obsahující omamnou nebo psychotropní látku.
- Konopí je již samo o sobě omamnou látkou, a proto současně nemůže být předmětem určeným k výrobě takové látky. O výrobu omamné látky ve smyslu [§ 283](#) pak také nejde, neboť růst dané rostliny je přírodním procesem, nikoliv výrobním procesem.
- Proces výroby ve smyslu [§ 283](#) **začíná až sklizní** takové rostliny a pokračuje jejím dalším zpracováním (například jejím sušením) buď do stavu již způsobilého k spotřebě jakožto omamné látky (marihuany) nebo k získání příslušné účinné psychotropní látky (tetrahydrokanabinolu - THC). Pěstování takové rostliny bezprostředně předcházející tomuto procesu výroby patří do stadia jeho přípravy (srov. R 18/2007 a R 1/2015).
- S ohledem na to, že taková rostlina je sama o sobě omamnou látkou, lze však současně považovat její **pěstování za formu opatřování** této látky ve smyslu [§ 283](#). Její opatřování je tedy trestně postižitelné jako trestný čin nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle [§ 283](#), resp. jako některé jeho vývojové stadium, jen pokud se děje pro někoho jiného než pro pachatele. Její neoprávněné pěstování pro vlastní potřebu pachatele za okolností vymezených v [§ 285](#) naopak naplňuje znaky skutkové podstaty trestného činu nedovoleného pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku.

Nabízení

= míněn projev připravenosti dát někomu k dispozici takovou látku, přípravek nebo jed.

- Tento projev může být výslovný, ale i konkludentní a z povahy věci musí být pachatelem adresován někomu jinému. Ten pak může, ale nemusí danou nabídku přijmout (akceptovat).
- Trestný čin podle [§ 283](#) je totiž dokonán již učiněním nabídky. Postačí přitom jednorázová nabídka. Ta může směřovat k prodeji dané látky, přípravku nebo jedu, ale nemusí tomu tak být.
- Může jít i o nabídku jejich bezplatného předání, tedy o obdarování nebo o zapůjčení. Samotný prodej je pak výslovně uveden mezi trestněprávně postižitelnými formami nakládání s omamnými a psychotropními látkami, s prekursory, s přípravky obsahujícími omamné nebo psychotropní látky a s jedy, zatímco dar a půjčka nikoliv, avšak lze je zahrnout pod opatření takových látek, přípravků nebo jedů jinému.

Zprostředkování

- spočívá v zajištění kontaktu mezi určitými osobami v daném kontextu za účelem nějaké dispozice s omamnými nebo psychotropními látkami, s prekursory, s přípravky obsahujícími omamné nebo psychotropní látky a s jedy, zpravidla spočívají v jejich dodání jednou osobou druhé, ať už úplatně nebo neúplatně.
- Takto vzájemně kontaktovanými osobami tedy mohou být prodejce a kupující, stejně jako dárce a obdarovaný. Sám prostředník nijak nenakládá s danými látkami, přípravky a jedy, ale toliko vytváří podmínky pro dispozici s nimi jinými osobami. Není ho tedy možné zaměňovat s překupníkem, jenž může být jednou z jím kontaktovaných osob.

Prodej

- se v daném kontextu rozumí převod omamné látky, psychotropní látky, prekursoru, přípravku obsahujícího omamnou nebo psychotropní látku na někoho jiného za sjednanou protihodnotu.
- K naplnění tohoto znaku trestného činu podle [§ 283](#) dochází **faktickým předáním** dané látky, přípravku nebo jedu novému nabyvateli. Prodejem přitom není míněn jen prodej osobě, která hodlá danou látku užít (tedy jejímu konečnému odběrateli), ale i převod na kohokoliv jiného, včetně překupníka a dealera.
- Může být jednorázový nebo opakovaný.

Opatření

- je míněno jakékoliv jejich nabytí, tedy jejich získání, pachatelem pro někoho jiného s výjimkou jejich výroby pro jiného, jejich dovozu pro jiného, jejich vývozu někomu a jejich prodeje někomu, které představují samostatné formy jednání v škále jednání zakládajících trestní odpovědnost za trestný čin podle § 283 odst. 1
- V zásadě přitom **nezáleží na způsobu, jakým je pachatel pro jiného opatří**. Může je tedy pro jiného opatřit jak jednáním, které naplňuje skutkovou podstatu nějakého dalšího trestného činu, například krádeží, loupeží nebo podvodem, tak jednáním, které nenaplnuje znaky žádného dalšího trestného činu, například jejich koupí, jejich prostým předáním nebo výměnou za něco jiného.
- Žádnou roli přitom nehraje, zda je pachatel jinému opatřil jednorázově nebo postupně, stejně jako nezáleží na tom, jak s nimi poté bylo naloženo

Přechovávání

- je v zásadě **jakákoliv forma jejich držení a nakládání s nimi** s výjimkou jejich výroby, nabízení, prodeje, dovozu, vývozu, průvozu a opatření.
- Pachatel je může, ale nemusí mít přímo u sebe. Plně postačí, když je má ve své moci (například ukryté v zemi, odložené ve vozidle, jímž se přemísťuje, nebo uložené v bankovní schránce). Jejich přechovávání zpravidla bezprostředně navazuje na některou z forem jejich nabytí.
- Pokud je pachatel nabude, nezáleží na způsobu jejich nabytí. K jejich nabytí tedy může dojít jak jednáním, které naplňuje skutkovou podstatu nějakého dalšího trestného činu, například krádeží, loupeží nebo podvodem, tak jednáním, které nenaplňuje znaky žádného dalšího trestného činu, například jejich koupí, výměnou za něco jiného anebo přijetím nebo poskytnutím daru. Formou jejího nabytí je též jejich výroba a jejich dovoz ze zahraničí, které jsou ovšem samostatně postižitelné.
- Žádnou roli přitom nehraje, zda je pachatel nabyl jednorázově nebo postupně, stejně jako nezáleží na tom, jak je poté uložil a jak dlouho je přechovával. Tato skutečnost může mít význam pouze z hlediska posouzení společenské škodlivosti jeho jednání a úvahy o trestu.
- **Musí je však přechovávat pro někoho jiného!!!**

§ 284 - Přechovávání Omamné a psychotropní látky a jedu

- ❖ (1) Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu přechovává v množství větším než malém omamnou látku konopí, pryskyřici z konopí nebo psychotropní látku obsahující jakýkoli tetrahydrokanabinol, izomer nebo jeho stereochemickou variantu (THC), bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.
- ❖ (2) Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu přechovává jinou omamnou nebo psychotropní látku než uvedenou v odstavci 1 nebo jed v množství větším než malém, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.
- ❖ (3) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 ve větším rozsahu.
- ❖ (4) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 ve značném rozsahu.

Přechovávání Omamné a psychotropní látky a jedu § 284

- Míří **proti samotným uživatelům**
- Odstavec 1 - omamné látky konopí
- Odstavec 2 - jiné omamné nebo psychotropní látky než konopí
- Obojí **výlučně pro vlastní potřebu a v množství větším než malém**

Množství větší než malé

- V současné době **není větší než malé množství žádnou právní normou výslovně upraveno.**
- Množství větší než malé bylo původně stanoveno nařízením vlády č. 467/2009 Sb., kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, co se považuje za jedy a jaké je množství větší než malé u omamných látek, psychotropních látek, přípravků je obsahujících a jedů.
- Nálezem Ústavní soudu č. 259/2013 Sb., zrušeno ustanovení 2 a příloha 2 (tj. seznamy a hodnoty množství většího než malého OPL) – to se stalo s účinností již od 23.8.2013
- Od té doby se praxe fakticky řídí Stanoviskem trestního kolegia Nejvyššího soudu ČR, sp.zn. **Tpjn 301/2013**
- S ohledem na to, že množství větší než malé není stanoveno zákonem, umožňuje soudní praxe případné odchýlení se od stanoveného množství většího než malého

Množství větší než malé

- takové množství přechovávané omamné nebo psychotropní látky, které podle ohrožení vyplývajícího pro život a zdraví lidí ze škodlivosti jednotlivých dávek **vícenásobně** převyšuje běžnou jednorázovou dávku obvyklého konzumenta.
- Množstvím větším než malým u jedů je takové jejich množství, které na základě současných vědeckých poznatků může **po jednorázovém nebo opakovaném podání způsobit poškození zdraví**.

- Pervitin (metamfetamin) více jak 1,5g
- Heroín více jak 1,5g
- Kokain více jak 1g
- Amfetamin více jak 2g
- Extáze více jak 4 tablety/0,4g
- LDS více jak 5 papírků/tablet, kapslí nebo krystalů
- Marihuana více jak 10g sušiny
- Hašiš více jak 5 gramů
- Lysohlávky více jak 40 plodnic/40g

(tato množství jsou v jiných členských státech EU různá – co není trestné u nás, může být trestné jinde)

Je protizákonné mít u sebe malé množství drogy (např. 1g marihuany)?

- Skutek bude kvalifikován toliko jako **přestupek** na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi.
- Za takovéto jednání v přestupkovém řízení hrozí pachateli pokuta až do výše 15.000,-Kč.
- Zároveň bude podezřelému droga odebrána a to v každém případě ať se jedná o přestupek nebo o trestný čin.
- **Držení drog pro vlastní potřebu je v České republice vždy nelegální**, ať se jedná o jakékoliv množství. V případě držení drogy pro vlastní potřebu v malém množství se jedná o přestupek, v případě držení drog pro vlastní potřebu v množství větším než malém se jedná o trestný čin.

Recidiva jako přitěžující okolnost

Trestní zákoník reflektuje tu skutečnost, že závislost na návykových látkách, a speciálně na omamných a psychotropních látkách, je nemocí, charakterizovanou neodolatelným bažením po takových látkách, a speciálním způsobem přistupuje k recidivě trestného činu přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu. Ve smyslu § 42 písm. p) je soud oprávněn **nepokládat recidivu** tohoto trestného **činu za přitěžující okolnost**, jestliže jde o pachatele tohoto trestného činu, který byl spáchán ve stavu vyvolaném duševní poruchou, anebo o pachatele, který se oddává zneužívání návykové látky a spáchal trestný čin pod jejím vlivem nebo v souvislosti s jejím zneužíváním, také tehdy, **započal-li léčení nebo učinil jiná potřebná opatření k jeho zahájení**

§ 285 - Nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku

- ❖ (1) Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu přechovává v množství větším než malém omamnou látku konopí, pryskyřici z konopí nebo psychotropní látku obsahující jakýkoli tetrahydrokanabinol, izomer nebo jeho stereochemickou variantu (THC), bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.
- ❖ (2) Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu přechovává jinou omamnou nebo psychotropní látku než uvedenou v odstavci 1 nebo jed v množství větším než malém, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.
- ❖ (3) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 ve větším rozsahu.
- ❖ (4) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 ve značném rozsahu.

§ 285 TZk Nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku

- Skutková podstata trestného činu nedovoleného pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku podle je další skutkovou podstatou vycházející z odlišného přístupu k tzv. měkkým a tvrdým drogám a k jejich zneužívání pro vlastní potřebu a pro někoho jiného.
- Ve vazbě na to totiž diferencuje co do uplatnitelné trestní sankce a částečně i co do trestnosti mezi případy produkce rostlin konopí (to na jedné straně) a případy produkce ostatních rostlin a hub obsahujících omamné a psychotropní látky (to na straně druhé) a mezi produkcí takových rostlin a hub pro vlastní potřebu (to na jedné straně) a jejich produkcí pro další distribuci (to na druhé straně).

„privilegovanost“ samozásobitelů

- Nadto [§ 285](#) diferencuje - ovšem toliko v rovině trestních sankcí - mezi pěstováním nejméně nebezpečného konopí pro vlastní potřebu a pěstováním ostatních rostlin a hub pro vlastní potřebu. Trestní postihy za samozásobitelské pěstování konopí jsou přitom výrazně mírnější než trestní postihy za takové pěstování ostatních omamných a psychotropních látek.
- Mimo sféry trestní kriminalizace pak zůstává pěstování některých rostlin s psychotropními účinky, které ani nikdy v minulosti nepodléhaly žádným omezením. Z nich lze jmenovat například **muškátový ořech nebo puškvorec**.

§ 285 odst. 2

Neoprávněné pěstování:

- **jiných rostlin** obsahujících omamné nebo psychotropní látky než konopí,
- **hub** obsahujících omamné nebo psychotropní látky, a to výlučně pro vlastní potřebu **a v množství větším než malém**.
- Postihuje neoprávněné pěstování hub a rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku **pro vlastní potřebu** a pokrývá případy takového neoprávněného pěstování všech hub obsahujících uvedené látky a těch rostlin obsahujících takové látky, jejichž pěstování není postihováno první skutkovou podstatou vymezenou v odst. 1, tedy všech takových rostlin s výjimkou konopí.
- Jde především o rostliny máku a keře koky a o houby z rodu Psilocybe a Conocybe. K těmto látkám, k houbám a k mimotrestním právním normám, které je definují a regulují zacházení s nimi.
- postačí samotné neoprávněné pěstování určité houby nebo rostliny obsahující omamnou nebo psychotropní látku, aniž by muselo dojít k jakýmkoliv škodlivým důsledkům z toho hrozícím. Má tedy povahu **ohrožovacího deliktu**.

§ 286 - Výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu

- ❖ (1) Kdo vyrobí, sobě nebo jinému opatří anebo přechovává prekursor nebo jiný předmět určený k nedovolené výrobě omamné nebo psychotropní látky, přípravku, který obsahuje omamnou nebo psychotropní látku, nebo jedu, bude potrestán odnětím svobody až na pět let, peněžitým trestem, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.
- ❖ (2) Odnětím svobody na dvě léta až deset let bude pachatel potrestán,
 - ❖ a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,
 - ❖ b) spáchá-li takový čin ve značném rozsahu,
 - ❖ c) spáchá-li takový čin ve větším rozsahu vůči dítěti, nebo
 - ❖ d) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch

§ 286 Výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu

- Sankcionuje výrobu prekursorů a jiných předmětů určených k nedovolené výrobě omamných nebo psychotropních látek, přípravků, které obsahují omamné nebo psychotropní látky, anebo k nedovolené výrobě jedů,
- opatření takových předmětů pro sebe a pro jiného a
- přechovávání takových předmětů.
- Předměty mohou být nástroje, zařízení nebo jejich součásti, přístroje, pomůcky nebo jakékoliv jiné prostředky, včetně surovin a počítačových programů, vytvořené, přizpůsobené nebo obecně způsobilé posloužit k nedovolené výrobě daných látek a k takové jejich výrobě také určené.

§ 287 - šíření toxikomanie

- ❖ (1) Kdo svádí jiného ke zneužívání jiné návykové látky než alkoholu nebo ho v tom podporuje anebo kdo zneužívání takové látky jinak podněcuje nebo šíří, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti.
- ❖ (2) Odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1
 - ❖ a) jako člen organizované skupiny,
 - ❖ b) vůči dítěti, nebo
 - ❖ c) tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem.
- ❖ (3) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 vůči dítěti mladšímu patnácti let.

§ 287 šíření toxikomanie

- nepřímo ohrožuje zdraví a životy lidí a další společensky důležité hodnoty podněcováním lidí k zneužívání návykových látek jiných než alkoholu, tedy především k zneužívání omamných a psychotropních látek.
- Porušuje tak zájem na ochraně lidí a společnosti před riziky spojenými se zneužíváním takových návykových látek.
- **fakticky zakazuje šířit zneužívání návykových látek jiných než alkoholu.**

Objektivní stránka

- **svádění** jiného ke zneužívání jiné návykové látky než alkoholu,
 - **podporování** jiného k zneužívání takové látky,
 - **jiné podněcování** zneužívání takové látky, **šíření** zneužívání takové látky.
-
- nedopadá na svádění a podněcování k užívání jiných látek, na něž může u lidí rovněž vzniknout návyk, například k užívání tabáku nebo kávy

Svádění k zneužívání

- musí z povahy věci směřovat **vůči individuálně určené osobě**.
- směřuje k vyvolání rozhodnutí někoho o zneužívání návykových látek a může spočívat například v naléhání na někoho, aby začal zneužívat návykové látky, v jeho přemlouvání k tomu, aby to udělal, v jeho poučení, jak to má učinit, případně včetně praktického předvedení toho, jak to lze provést, apod.
- Pachatel přitom může jednat přímo, ale i nepřímo, prostřednictvím "živého nástroje".
- Své kroky musí zaměřovat na osobu, která dosud návykové látky nezneužívá

Podněcování

- projev cíleně vedený snahou vzbudit v jiných osobách rozhodnutí uchýlit se k zneužívání návykových látek.
- Může být provedeno přímo, ale i nepřímo nebo skrytě. Taková jeho skrytá forma může mít například podobu ironizování těch, kdo návykové látky nezneužívají.
- Co do svých vnějších projevů je podněcování blízké svádění, ale na rozdíl od něj **není zaměřeno na konkrétní osobu**.

Podporování

- lze jak osobu dosud nezneužívající návykové látky odlišné od alkoholu nebo začínající s jejich zneužíváním, tak osobu již dlouhodobě takové látky zneužívající.
- Podporování takové osoby může mít formu fyzické podpory i formu psychické podpory. **Projevem fyzické podpory** může být například vyhledání prostoru pro takovou osobu, v němž je možné návykové látky nerušeně užívat nebo aplikovat, přivedení takové osoby do skupiny osob již užívajících návykové látky, opatření takové osobě injekční stříkačku použitelnou při aplikaci návykové látky apod. **Podobu psychické podpory** může mít poskytování rad takové osobě týkajících se zneužívaných návykových látek nebo její utvrzování v předsevzetí pokračovat v jejich zneužívání.
- Pachatel musí v těchto případech jednat **v úmyslu podporovat v oslovené osobě rozhodnutí užívat návykové látky**.
- Tento úmysl absentuje u reprezentantů různých státních i nestátních institucí pomáhajících osobám užívajícím návykové látky například poskytováním rad a poučení ohledně důležitých hygienických zásad nebo rozdáváním zdravotnického materiálu, včetně injekčních stříkaček, případně nabízejících různé formy substituční léčby. Proto **tyto aktivity převážně preventivní povahy nejsou trestně postižitelné jako šíření toxikomanie**.

Ohrožení pod vlivem návykové látky - § 274 TZ

- ❖ (1) Kdo vykonává ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodil vlivem návykové látky, zaměstnání nebo jinou činnost, při kterých by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu na majetku, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, peněžitým trestem nebo zákazem činnosti.
- ❖ (2) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta, peněžitým trestem nebo zákazem činnosti bude pachatel potrestán,
 - ❖ a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 havárii, dopravní nebo jinou nehodu, jinému ublížení na zdraví nebo větší škodu na cizím majetku nebo jiný závažný následek,
 - ❖ b) spáchá-li takový čin při výkonu zaměstnání nebo jiné činnosti, při kterých je vliv návykové látky zvlášť nebezpečný, zejména řídí-li hromadný dopravní prostředek, nebo
 - ❖ c) byl-li za takový čin v posledních dvou letech odsouzen nebo z výkonu trestu odnětí svobody uloženého za takový čin propuštěn.

Stav vylučující způsobilost

- stavem vylučujícím způsobilost k určité činnosti
 - stav vyznačující se ztrátou schopnosti bezpečně vykonávat takovou činnost, a to v důsledku vlivu užití návykové látky (R 26/2008)
- žádné zákonné vymezení takového stavu neexistuje
 - dáno je to především různým účinkem jednotlivých návykových látek a různou povahou činností, na jejichž výkon mohou mít takové látky vliv
 - s ohledem na to je třeba ke každému jednotlivému případu přistupovat v zásadě individuálně a v každém jednotlivém případě posuzovat do jaké míry v něm byla užitou návykovou látkou ovlivněna schopnost pachatele vykonávat konkrétní činnost ohrožující zákonem chráněné hodnoty
 - nevyžaduje se přitom, aby se pachatel dostal do stavu zcela vylučujícího výkon dané činnosti, případně aby upadl do bezvědomí nebo ztratil schopnost běžné komunikace, ale plně postačuje, když vlivem užití návykové látky ztratí schopnost bezpečně vykonávat danou činnost, tedy činnost, při které by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu (viz R 54/1968, R 36/1984, R 23/2011)

Stanovisko trestního kolegia NS Tpjn 300/2020

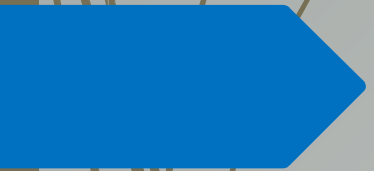
- řidič se nachází ve stavu vylučujícím způsobilost ve smyslu § 274/1 TZ, pokud řídí motorové vozidlo po užití jiné návykové látky než alkoholu, jejíž koncentrace v krevním séru dosáhne nejméně níže uvedených hodnot:
 - 10 ng/ml Delta-9-tetrahydrokanabinolu (9-THC),
 - 150 ng/ml Methamfetaminu,
 - 150 ng/ml Amfetaminu,
 - 150 ng/ml 3,4-Methylendioxymethamfetaminu (MDMA),
 - 150 ng/ml 3,4-Methylendioxyamfetaminu (MDA),
 - 75 ng/ml Kokainu,
 - 200 ng/ml Morfinu.
- závěr o vině takového řidiče přečinem ohrožení pod vlivem návykové látky lze proto učinit již na podkladě zjištění o výši koncentrace příslušné návykové látky obsažené ve znaleckém posudku nebo odborném vyjádření z oboru zdravotnictví, odvětví toxikologie
- v tomto případě není třeba opatřit znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, ke zjištění stupně ovlivnění řidiče návykovou látkou

Záznam v rejstříku trestů

Mít záznam v rejstříku trestů může mít mnoho negativních důsledků pro život jednotlivce.

- **Zaměstnání:** Obtížné získání práce, zejména v oborech vyžadujících bezpečnostní prověrky, práci s dětmi nebo citlivými informacemi.
- **Vzdělání:** Problémy s přijetím na vysoké školy nebo do specifických studijních programů, které vyžadují ověření bezúhonnosti.
- **Cestování:** Omezení při získávání víz nebo vstupu do některých zemí.
- **Finanční produkty:** Složitější získání půjček, hypoték nebo pojistek, protože finanční instituce mohou považovat jednotlivce za rizikovějšího.
- **Bydlení:** Obtíže při pronájmu bydlení, protože majitelé nemovitostí mohou mít obavy pronajmout byt někomu s trestním záznamem.
- **Soudní spory:** Negativní dopad na výsledky soudních sporů, protože trestní záznam může být použit proti jednotlivci.
- **Osobní vztahy:** Potíže ve vztazích s přáteli a rodinou, kteří mohou mít obavy nebo předsudky vůči osobě s trestním záznamem.
- **Společenské postavení:** Snížení společenského postavení a prestiže, protože společnost může stigmatizovat osoby s trestním záznamem.

**Co mohu dělat jako učitel,
pokud mám podezření, že žák
užívá návykové látky?**



Možné varovné signály, že dítě užívá návykové látky



- Nadměrná vyčerpanost a snadná unavitelnost, neobvyklá ospalost nebo naopak nespavost.
- Neodůvodněné střídání nálad, neobvyklá podrážděnost nebo agresivita.
- Ztráta chuti k jídlu a výraznější hubnutí.
- Změna okruhu přátel a hodnot – zhoršený prospěch, ztráta zájmu o koníčky.
- Změny v oblékání a úbytek péče o zevnějšek.
- Časté lži a tajnůstkářství, změny názorů.
- Neobvyklá finanční spotřeba, ztráty peněz či věcí.
- Kožní defekty – nápadně a dlouhodobě zhoršená pleť, problém s hojením drobných ran.
- Nález pomůcek pro užívání – zapalovače, kuřácké potřeby, láhve apod., nebo samotné látky

Mám podezření a co dál...?

- ? **Nepanikařit**, zhodnotit své silné stránky a omezení
- ? Informovat se, poradit se s odborníkem,...
- ? Naplánovat rozhovor, koncentrovat se na vztah a empatii
 - ? podávat pomocnou ruku, povzbudit k poradenství
 - ? nevyjadřovat toleranci, ale respekt, poslouchat
 - ? netrestat za názor, neodsuzovat
 - ? nesnažit se přesvědčovat k okamžité změně, citově nevydírat
 - ? být otevřeni – neslibovat to, co nemůžeme splnit
 - ? případně informovat zákonné zástupce

V případě výskytu návykové látky ve škole

- ? Policie, zákonní zástupci, OSPOD
- ? vnitřní předpisy školy

Děkuji za pozornost

